

Številka: 007-30/2017/3

Datum: 20.3.2017

Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport

Zadeva: Mnenje IP k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja

Zveza: vaš dopis št. 0070-27/2016/90 z dne 2. 3. 2017 in priloženo gradivo

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) je dne 3. 3. 2017 prejel vaše zaprosilo za mnenje na predlagano besedilo novih 135.f, 135.g, 135.h in 135.i členov ZOFVI, ki naj bi jih vseboval Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (v nadaljevanju predlog zakona). Kot navajate, naj bi se s tem dodale določbe o centralni evidenci podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih učencev in dijakov, ki je obstoječi zakon ne predvideva. V nadaljevanju vam na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) posredujemo stališča IP k predlaganemu besedilu predloga zakona.

Predlog dodatnih sprememb ni bil predhodno usklajen z IP, čeprav je bil, kot navajate, predlog zakona že v medresorskem usklajevanju in naj bi bil zdaj že v postopku sprejemanja na vladi. Kot smo vam že sporočili, ima IP številne resne pomisleke do predloga glede na to, da se vsebina sprememb nanaša na resne posege v zasebnost mladoletnih oseb (učencev in dijakov) in zbiranje njihovih občutljivih osebnih podatkov na povsem nov centraliziran način in s strani drugega upravljavca (vzpostavitev centralne zbirke o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih otrok na ravni Fakultete za šport). Zaskrbnjuječe je že samo dejstvo, da se predlagatelj takšnega posega v zasebnost mladoletnih oseb loteva na hitro in brez temeljitega premisleka o morebitnih tveganjih za varstvo občutljivih osebnih podatkov, ki bi s tem nastala. Iz vsebine prejetega gradiva namreč ne izhaja, ali sploh in katere varovalke pred zlorabami so v zvezi z vzpostavitvijo centralne evidence podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih učencev in dijakov predvidene. Prav tako niti ni razbrati, da bi predlagatelj sploh naredil kakršnokoli oceno učinkov v zvezi z varstvom osebnih podatkov pri uvedbi predlagane nove centralizirane oblike zbiranja osebnih podatkov mladoletnih oseb in njihovega analiziranja ter drugih oblik obdelave.

Obstoječa ureditev zbiranja podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih učencev in dijakov predvideva vodenje podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih na ravni posameznih izobraževalnih ustanov oz. javnih zavodov in še to zgolj ob pogoju soglasja, kot določa npr. Zakon o osnovnih šolah v primeru osnovnošolskih otrok starši ali skrbniki podajo ustrezno soglasje, če se z zbiranjem tovrstnih podatkov na ravni osnovne šole (ne na ravni države) strinjajo. Predlog zakona pa predvideva obvezno zbiranje podatkov, pri čemer naj bi se na njihovi podlagi delalo za vsakega posameznika ocene o njegovih gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih, torej neke vrste profil.

IP na podlagi prejetega gradiva ne razbere, kako naj bi ob obstoječem sistemu in načinu dela učiteljev za telesno vzgojo navedeno uvrščanje posameznikov glede na njihove sposobnosti in profiliranje v resnici pripomoglo k bolj kakovostnemu delu z mladimi. Prav tako ni mogoče prezreti, da učitelji telesne vzgoje niso zdravstveni delavci, ki bi lahko svetovali na področju zdravja in posledično obdelovali občutljive osebne podatke o zdravstvenih posebnostih in profilih posameznikov, ta naloga gre zdravnikom.

Zato IP izpostavlja, da že sam obstoj takšne zbirke pomeni hudo nevarnost zlorabe in potencialnih negativnih posledic za mlade, saj bi bila takšna zbirka občutljivih osebnih podatkov celih generacij mladih nedvomno zanimiva tako z vidika komercialnih interesov kot tudi z vidika drugih oblik profiliranja. Nevarnost njene uporabe izven zakonsko predvidenih namenov je torej povsem realna in zahteva ustrezen razmislek ali dobrobiti, ki naj bi jih takšna centralizirana zbirka prinesla, odtehtajo tveganja in ali ciljev, ki se jih z njeno vzpostavitvijo zasleduje. Po mnenju IP je treba odgovoriti na ključno vprašanje, ali gre za ukrep, ki je nujen, potreben in primeren glede na zasledovane cilje in ali teh ciljev, res ni mogoče doseči z manj invazivnimi načini in ukrepi. Šele v primeru, da je odgovor na to vprašanje pritrdilen, pa bi bilo treba v nadaljevanju razmisliti tudi o tem ali so ti cilji res tako pomembni, da odtehtajo tako hud poseg v zasebnost.

Zato predlagamo, da predlagatelj v delu, ki se nanaša na vzpostavitev nove centralizirane oblike zbiranja osebnih podatkov in profiliranja mladoletnih oseb v luči predstavljenih resnih in realnih tveganj, ki nedvomno niso edina, ponovno razmisli o vsebini predloga zakona. Po mnenju IP bi bilo pred kakršnimkoli razmislekom o spremembi ZOFVI ali drugega zakona nujno najprej izvesti o načrtovanih ukrepih temeljito oceno učinkov v zvezi z varstvom osebnih podatkov pri uvedbi predlagane nove centralizirane evidence podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih učencev in dijakov, do takrat pa počakati s kakršnimikoli nadaljnjimi koraki hitrih zakonskih sprememb.

S spoštovanjem,

Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
Informacijska pooblaščenka

Pripravila:
Alenka Jerše,
namestnica informacijske pooblaščenke